

Ненад Јовановић

ПОЉЕ УШИЈУ

УСИТЊАВАЊЕ

Попут зигота,
камење се најпре заоблило,
па поделило геометријском прогресијом.

Престало је да одјекује и стакло
шум какав производе нека срца.

Припитомило се
као животиње из постања и пост-постања,
прешло из познавања природе
у познавање друштва,
из *maestosa* и *scherzando*.

Планински масиви се уситнише као песак
из времена када је љубав
поседовала саланитет мора,
ускличнике и упитнике,
златне маљице.

Поста немогуће посећи се о камен:
граница зоне безбедности пређе хоризонт
који се, пак, сави попут
Шивиног лука.

Дотле прозирне резерве футура
стекоше жућкасту нијансу.

Исто се зби са списковима станара,
са фотографијама џунгли и пустиња.

Прашина се увуче у коштану срж,
у ту-биће и у „Que sera, sera”,
у баба Серино суштаство.

Жути ветрови крикнуше имена која се
ни на шта више нису односила:

Проклетије! Стеновите планине! Хималаји!
Карначко камење! Стоунхенџ!
Пирамиде Египта, Мексика, Перуа,
Гватемале, Боливије, Хондураса и Босне!

*

Да још увек постоји,
проплакало би и лило горке
сузе, камење.

СИСТЕМАТИЧНОСТ

А да затражимо да нас лоботомизују
не бисмо ли заборавили оно што сам ја говорио теби,
и оно друго, што си ти говорила мени,
док су се океани претакали једни у друге
и планине играле јањине-бањине?

Нишчији духом да постанемо,
па да се – у свету охлађеном од настајања –
разгледамо као да, колико јуче, нисмо
мучили једно друго са систематичношћу
на којој би нам позавидео и Де Сад.

Да нам припадне царство небеско, па да
– забављени новим поседом – пропустимо
следећи значајан догађај на Земљи:
Де Сад и Наполеон постижу договор
о мерама над плебсом.

Први брине о лепом, други о корисном,
а нас двоје – који више не разликујемо
чак ни планине од океана –
ни о чему. Ми се
волимо љубављу идућем свету за пример.

НАШ БУДОАР

Пре но што отпутова на три месеца,
о кваку нашег будоара је обесила
гаћице пречисте као Дјева Марија.

Грицкајући бромазепам, гледам их:
истина су чији рок трајања истиче
за три месеца, три месечнице, три

страшна крвопролића.

ПОЉЕ УШИЈУ

Недостаје ми жена. Супруга.
Венчана под снегом пребројивих пахуља.
Пред рат пребројивих бомби. Пред
вратима из којих се чуло куцање,
а да их дотицао није нико.

Како су јој хладни били зглобови (хтедох
да кажем: „топли”).
Како смо били гладни (хтедох
да кажем: „гадни”).

Референце нашег егзила јесу:
1) превелике наслеђене капе
2) преводи поезије СФРЈ (хтедох
да кажем ФНРЈ, ДФЈ итд.;
много хтедох, много започех).

У међувремену (јединој
врсти времена коју поседовасмо)
непребројне су порасле уши,
ружичасте ко импресионистички снег.

Уши деце лишене тела. Читаво поље.

Када му се приближиш, неко
далек те слаже: „Хладно”.
Када се од поља удаљиш, неко
близак те слаже: „Вруће”

Учинити било шта неукусно је као
куцнути на поклопац мртвачког ковчега
и питати: „Има ли кога?”

„ПЕСНИЦА ГНЕВА”

Смрт је мајка другог лица као што си
ти моја, мајко.
Њу разумех гледајући „Песницу гнева”,
на чијем почетку Брус Ли, у белом
оделу, испушта бели кишобран испред мртвачког ковчега
над покислом земљом и узвикује:
Учитељу!

И даље не разумевајући живот,
феномен о ком си предавала у школи,
стежем песницу у гневу што изнад гроба где трули
твоје омиљено цвеће (беле
руже) не могу
викнути: Учитељице! а рећи
истину.

Увиђам да ми је песница мала. Да ју је
неко родио.

Увиђам да сам прво лице. Жив.

СТРАШНИ РОДИТЕЉИ

Кад је он престао да пије,
или кад је она почела – не знам –
озеленело је сунце.

Одрасти, тата,
растани се од тела:

у рогу изобиља остадоше још само
јединице и нуле.

Опрости, мајко,
моје руке су празне:

све што растављени од душе воле
код бабароге је, међу
боровима,

иза

пустиње знања
где се у срце мрака – нулу –
удева четина.

Тамо, дакле, где
бивам зачет
док ви почињете или

пак престајете – не знам –
да пијете за
покој флоре

ИВИЦА

На ивици си, промукло отежеш,
на ивици си разума.

А иза ивице, шта је?

Птић испао из гнезда,
један затворски и један
виолински кључ,
Жан-Жак Русоова перика –

ствари које не доводиш у везу.

Свет, међутим, то
само што није учинио:

виолински и затворски кључ отварају
исту браву;
гнезда се израђују од власи,

а перике од гранчица;
Русо проговара птичјим гласом.

И свет је, дакле, на ивици.

Хоће ли је он прећи када је пређеш ти?
Хоћеш ли је ти прећи када је пређе он?

Ћију-ћи, ћију-ћи.

ШТА ЈЕ НА СТОЛУ

Пакетић „staedtler” оловака, кутијица „book mints” бомбона,
пакетић батерија од једног и по волта,
две књиге из области филмске теорије, збирка приповедака
Вилијема Тревора, речник арапског језика,
даљински управљач за еркондишн, цртеж кафане „Албанија”
из хиљаду деветсто тридесете,
шоља за кафу, четкица за грамофонске плоче, сијалица за
филмски пројектор,
моја докторска дисертација, лаптоп, виза картица,
триста египатских фунти,
батеријска лампа у облику сове, занекс од четврт милиграма – а

тамо (тамо):

тек хлеб и вино и сјај њиховог буктања.

Чујете ли ме? Хало?
Знам да ме не чујете

КУПЕ

Кисеоник је лакши од циклона Б. Грабећи увис, где је концентрација
отрова испрва била мања,
логораша су у гасним коморама нацистичке Немачке газили једни по
другима. Угушени, формирали су купу: њену основу су чинили лешеве
најслабијих жртава, док се леш најјаче налазио на врху.

О томе зна сваки специјалиста за Холокауст. Наравно, није могуће
запослити свих двеста седамдесет и четири њих пријављених за место

професора историје на престижном универзитету „Хладни рат”, већ само идеалног кандидата: оног с највећом просечном оценом, са највише научних радова, награда и стипендија, кандидата који је произвео најлепшу мелодију свирајући на фалусу декана.

Места има искључиво на врху, како воли да каже декан (који се искључиво тешким радом уздигну од сиромаша до научника највишег ранга) пре но што згази папучицу за гас и зажди према крвавом Сунцу.

ХИЦАБ

Дезен хицаба девојке на аутобуском седишту испред мог састојао се од речи „Балтимор” изнад крабе раширених кљешта. Сваким гестом и речју потврђивала је да – за разлику од мене – никад није јела крабе у Балтимору, и ја осетих завист: неискуство је девојци омогућавало да превиди везу између тог града и куваних зглавкара, на коју је указивала тканина којом је крила косу, док је мени искуство онемогућавало да асоцирам Балтимор са било чиме осим са слаткастим рачијим месом. Планина од љуштуре тих животињица које сам појео расла је са сваким километром који би аутобус прешао. Када је запретила да надвиси Маунт Еверест, нисам више знао шта нам је одредиште. Бејак сигуран, међутим, да се није радило о Маунт Евересту.

ХАЈНЕ

Дртавети под зеленим облаком
док трагатељке за поленом одагнавају смисао
а пар са гипкошћу Адама и Еве
егзерцира наспрам споменика ономе
који се од живота раставио с речима:
„Бог ће ми опростити. То му је посао.”

Вредело је родити се само из разлога које су
мама и тата прећутали у цик-цаку друштвеним уређењима
са збрком етикета на унутрашњој страни
одевних предмета:
„*Made in Yugoslavia*”, „*Made in USA*”.
Вредело је видети пчеле.